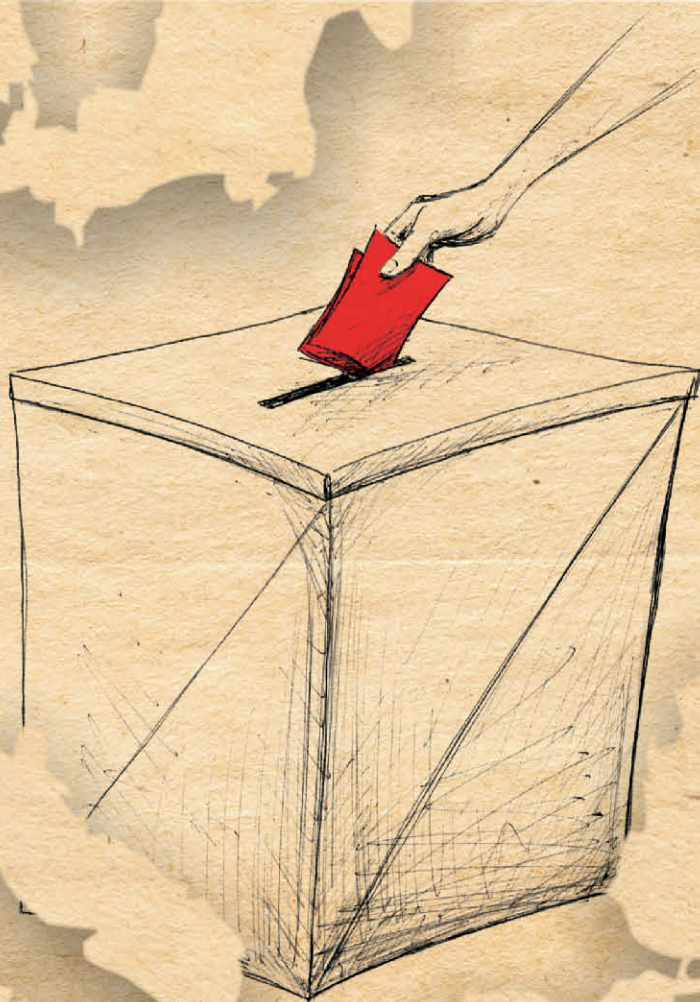

Instytucjonalizacja demokracji w krajach Europy Środkowej i Wschodniej

Wybrane problemy

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2014

**Instytucjonalizacja demokracji
w krajach Europy Środkowej i Wschodniej**

Wybrane problemy

NR 3224

Instytucjonalizacja demokracji w krajach Europy Środkowej i Wschodniej

Wybrane problemy

pod redakcją
Marka Barańskiego
przy współpracy
Marka Tyrały

Redaktor serii: Nauki Polityczne
Mariusz Kolczyński

Recenzent
Miron Kłusak

Spis treści

Wstęp (<i>Marek Tyrała</i>)	7
---	---

Problemy instytucjonalizacji demokracji w Polsce w latach 1989—2011

Marek Barański	
Samorządowa konsultacja społeczna instytucją demokracji bezpośredniej	13
Marek Tyrała	
Podstawowe cechy współczesnej ideologii socjaldemokratycznej w Polsce	27
Mateusz Hudzikowski	
Think tanki — ich rola i znaczenie	49
Mariusz Dyduch	
Sołectwo jako jednostka pomocnicza gminy (przykład miasta i gminy Siewierz).	71

Proces instytucjonalizacji demokracji w aspekcie międzynarodowym

Sebastian Kubas	
Dynamika procesu demokratyzacji Węgier. Próba określenia zjawiska w świetle teorii	89
Barbara Porębska-Maciołek	
Instytucjonalizacja demokracji lokalnej w Rosji. Instytucje demokracji bezpośredniej	111

Jerzy Wiśniewski	
Problem statusu prawnego Kosowa i Metochii po uchwaleniu Rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 10 czerwca 1999 roku	133
Dawid Kania	
Kształtowanie się i ewolucja instytucji prezydenta Ukrainy w latach 1990— 2010	153
Bibliografia	181

Wstęp

Demokracja jako kategoria poznawcza (proces funkcjonowania, konsolidacji oraz instytucjonalizacji demokracji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej) wciąż pozostaje przedmiotem zainteresowania bardzo wielu badaczy specjalizujących się w szeroko pojętej dziedzinie nauk o polityce. Niniejsza problematyka stała się inspiracją projektu naukowego realizowanego przez słuchaczy studium doktoranckiego w Zakładzie Systemów Politycznych Polski i Państw Europy Środkowej i Wschodniej Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Celem badawczym projektu była analiza procesu instytucjonalizacji demokracji, a także przedstawienie tego, co cechuje i wyróżnia demokratyzację w poszczególnych częściach Europy. Pojęcie instytucjonalizacji demokracji oraz problemy jej funkcjonowania zostały przedstawione w odniesieniu do przestrzeni Europy Środkowej i Wschodniej.

Demokratyzacja jest procesem, który zmierza do przekształcania rządów w ustrój demokratyczny. Proces instytucjonalizacji demokracji w Polsce oraz w krajach Europy Środkowej i Wschodniej został zapoczątkowany w latach 1989—1990, a zachodził w ramach transformacji systemowej. Po 1989 roku kraje Europy Środkowej i Wschodniej zdecydowały się na porzucenie autorytarnych reżimów i wstąpiły na drogę wiodącą ku demokracji. Demokratyzacja to proces o charakterze dynamicznym, którego celem jest przybliżanie struktur państwowych do demokratycznych wartości, procedur i norm. Podstawą każdej liberalnej demokracji (zwłaszcza młodej, konsolidującej się) powinno być odnajdywanie harmonii między bardzo różnymi wartościami, możliwe to jest tylko na kanwie postulowanej przez Michaela Walzera równości w demokracji. Grzegorz Kołodko zauważa, iż demokracja jest w stanie w pełni funkcjonować tylko na określonym poziomie rozwoju. Rozwój gospodarki społecznej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej to konieczny wyznacznik rozwoju skonsolidowanej demokracji, gwarantującej bezpieczeństwo swoim obywatelom. Demokracje naśladowcze w krajach Europy Środkowej i Wschodniej importują

rozwiązania instytucjonalne krajów rozwiniętych, osadzając je na odmiennym gruncie społecznym, ekonomicznym, kulturowym. Rozwiązania te często okazują się mało przydatne w innym modelu społeczno-kulturowym niż obowiązujący w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Potraktowanie problemu wielopłaszczyznowo umożliwiło pełnowymiarowe ukazanie przedmiotu badań oraz pozwoliło na uzyskanie wiedzy na podstawie komparatystycznego ujęcia zagadnienia.

Książka została podzielona na dwie części. W pierwszej z nich przedstawiono analizę instrumentów demokracji bezpośredniej, skoncentrowano się na charakterystyce procesów konsultacji społecznych przypisanych jednostkom samorządu terytorialnego. Zwrócono uwagę na to, iż konsultacje społeczne powinny odgrywać większą rolę w działalności samorządu terytorialnego w Polsce. Wzrost jakości funkcjonowania konsultacji społecznych powinien wpłynąć na to, iż w przyszłości stanowią one będą kluczowy instrument komunikacji społecznej między władzą a mieszkańcami. Szczególnie ważnym zagadnieniem związanym z podjętą problematyką jest funkcjonowanie sceny politycznej (systemu politycznego). W odniesieniu do tej kwestii przedstawiono analizę podstawowych cech współczesnej ideologii socjaldemokratycznej w Polsce. Została podjęta próba analizy najważniejszych problemów, z którymi borykała się lewica w Polsce w ciągu ostatnich 20 lat, oraz wyzwań, przed którymi stoi współcześnie. Na tej płaszczyźnie badawczej odniesiono się również do funkcjonowania oraz roli i znaczenia think tanków w III RP. Think tanki są organizacjami, których głównym celem jest działalność badawcza, analityczna i doradcza w zakresie polityki wewnętrznej lub międzynarodowej. Po przemianie ustrojowej z 1989 roku na trwałe wpisały się w polityczny i społeczny krajobraz państw demokratycznych. Ciekawe uzupełnienie książki stanowi charakterystyka funkcjonowania samorządów lokalnych przedstawiona na przykładzie opisu funkcjonowania sołectwa jako jednostki pomocniczej gminy (miasta i gminy Siewierz).

W drugiej części książki w celu kompleksowego potraktowania tematyki badawczej procesu instytucjonalizacji demokracji dokonano analizy tego zagadnienia w ujęciu międzynarodowym. Przedstawione zostały następujące problemy badawcze: dynamika procesu demokratyzacji Węgier oraz próba określenia tego zjawiska w świetle teorii (analiza procesu demokratyzacji Węgier ukazana została na przykładzie przemian ustrojowych i politycznych na Węgrzech w latach 1989—2013), instytucjonalizacja demokracji lokalnej w Rosji (scharakteryzowano instytucje demokracji bezpośredniej oraz proces formowania się społeczeństwa obywatelskiego we współczesnej Rosji), problem statusu prawnego Kosowa i Metochii po uchwaleniu Rezolucji nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 10 czerwca 1999 roku. Wiele miejsca poświęcono również problemowi ewolucji instytucji prezydenta Ukrainy w latach 1990—2010 (ewolucja ta została przedstawiona z uwzględnieniem jej podstaw

prawnych oraz procesów politycznych, które towarzyszyły kształtowaniu się systemu prezydenckiego).

Klaus von Beyme dowodził, że trudno dokładnie określić i sprecyzować początek i koniec procesu transformacji systemu demokratycznego. Instytucjonalizacja tego systemu w krajach Europy Środkowej i Wschodniej to proces trudny i złożony, a każda jego analiza może wносить (tworzyć) nowe zjawiska, hipotezy, problemy badawcze, bez których nauka nie byłaby w stanie rozwijać się oraz rzetelnie analizować otaczającej nas rzeczywistości ani jej tłumaczyć.

Marek Tyrała

Bibliografia

- AGAMBEN G. et al.: *Co dalej z demokracją?* Przeł. M. KOWALSKA. Warszawa 2012.
- AGOPSZOWICZ A., GIŁOWSKA Z.: *Ustawa o gminnym samorządzie terytorialnym*. Warszawa 1999.
- AMIN S.: *Wirus liberalizmu. Permanentna wojna i amerykańizacja świata*. Przeł. A. ŁUKOMSKA. Warszawa 2007.
- ANTOSZEWSKI A.: *Partie i systemy partyjne państw Unii Europejskiej na przełomie wieków*. Toruń 2009.
- ANTOSZEWSKI A.: *System polityczny RP*. Warszawa 2012.
- ANTOSZEWSKI A.: *Wzorce rywalizacji politycznej we współczesnych demokracjach europejskich*. Wrocław 2004.
- ARENDE H.: *Polityka jako obietnica*. Przeł. W. MADEJ i M. GODYŃ. Warszawa 2005.
- ASKENAZY P. et al.: *Manifest oburzonych ekonomistów. Kryzys i dług w Europie: 10 fałszywych oczywistości, 22 sposoby na wyprowadzenie debaty z impasu. Polityczne i ekonomiczne źródła naszych czasów*. Tłum. M. ZAWADZKA. Warszawa 2012.
- Badanie efektywności mechanizmów konsultacji społecznych. Raport końcowy. Załącznik 5 — wyniki badania „Omnibus”*. Warszawa, 28 lutego 2011 r. http://www.partycypacjaobywatel.ska.pl/uploads/zaacznik_5_raport%20czstkowy%20z%20omnibusa.pdf [dostęp: 26.06.2014].
- BALOYRA E.: *Democratic Transition in Comperative Perspective*. In: *Comparing New Democracies. Transition and Consolidation in Mediterranean Europe and the Southern Cone*. Ed. E. BALOYRA. London 1987.
- BAROS T.: *Constitutional Amendments in Hungary: The Government's Struggle against the Constitutional Court, Friedrich Ebert Stiftung*. Budapest, February 2013. http://www.fes-bp.hu/common/pdf/Nachrichten_aus_Ungarn_februar_2013.pdf [dostęp: 17.04.2013].
- BAUDRILLARD J.: *Symulakry i symulacja*. Przeł. S. KRÓLAK. Warszawa 2005.
- BAUDRILLARD J.: *W cieniu milczącej większości albo Kres sfery społecznej*. Przeł. S. KRÓLAK. Warszawa 2006.
- BAUMAN Z.: *Straty uboczne. Nierówności społeczne w dobie globalizacji*. Kraków 2012.
- BAUMAN Z.: *To nie jest dziennik*. Kraków 2012.
- BAUMAN Z.: *Zindywidualizowane społeczeństwo*. Gdańsk 2008.
- BECK U.: *Niemiecka Europa. Nowe krajobrazy władzy pod znakiem kryzysu*. Przeł. R. FORMUSZEWICZ. Warszawa 2013.
- Białoruś, Mołdawia i Ukraina: wobec wyzwań współczesnego świata*. Red. T. KAPUŚNIAK, K. FEDOROWICZ, M. GOŁOŚ. Lublin—Chełm 2009.

- BŁOK Z.: *Transformacja jako konwersja funkcji wewnętrznych na przykładzie Polski*. Poznań 2006.
- BORODO A.: *Samorząd terytorialny. System prawno-finansowy*. Warszawa 2012.
- BUJWID-KUREK E.: *Serbia w nowej przestrzeni ustrojowej. Dzieje, urząd, konstytucja*. Kraków 2012.
- CASTELLS M.: *Władza komunikacji*. Tłum. J. JEDLIŃSKI, P. TOMANEK. Warszawa 2013.
- CHMAJ M., SKRZYDŁO W.: *System wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej*. Warszawa 2011.
- CZAPIŃSKI J.: *Stan społeczeństwa obywatelskiego. Kapitał społeczny*. W: *Diagnoza społeczna 2013. Warunki i jakość życia Polaków*. Red. J. CZAPIŃSKI, T. PANEK. Warszawa 2013.
- Czechy, Polska, Ukraina: partie i systemy partyjne: stan i perspektywy*. Red. K. KOWALCZYK, Ł. TOMCZAK. Toruń 2007.
- CZYŻ A., KUBAS S.: *Doświadczenia węgierskiej transformacji ustrojowej — od Jánoša Kádára do Viktora Orbána*. Katowice 2011.
- DAHL R.: *Demokracja i jej krytycy*. Przekł. S. AMSTERDAMSKI. Kraków 2012.
- DAHL R., STINEBRICKNER B.: *Współczesna analiza polityczna*. Warszawa 2007.
- DAHRENDORF R.: *Nowoczesny konflikt społeczny. Esej o polityce wolności*. Tłum. S. BRATKOWSKI et al. Warszawa 1993.
- DEBORD G.: *Spoleczeństwo spektaklu oraz Rozważania o społeczeństwie spektaklu*. Przeł. M. KWATERKO. Warszawa 2006.
- Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym*. Red. M. MARCZEWSKA-RYTKO, S. MICHAŁOWSKI. Lublin 2012.
- Demokracja spektaklu? Kondycja polskiego życia publicznego 15 lat po zmianie systemowej*. Red. P. ŻUK. Warszawa 2004.
- DOBEK-OSTROWSKA B.: *Proces demokratyzacji Europy Środkowo-Wschodniej — przesłanki i przebieg*. W: *Demokracje Europy Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej*. Red. A. ANTOSZEWSKI, R. HERBUT. Wrocław 1998.
- DOLNICKI B.: *Samorząd terytorialny*. Wyd. 3. Stan prawny na 15 maja 2006 r. Kraków 2006.
- DOLNICKI B.: *Samorząd terytorialny. Zagadnienia ustrojowe*. Kraków 1999.
- DRECUN M.: *Rat za Kosovo*. Beograd 2007.
- DRINÓCZI T.: *Nowy węgierski system wyborczy*. „Studia Wyborcze” 2012, nr 13.
- Dylematy polskiej transformacji*. Red. J. BŁUSZKOWSKI. Warszawa 2007.
- Działania na rzecz zwiększenia kapitału społecznego — w ramach aktualizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007—2015. Ekspertyza*. Warszawa, październik 2010.
- FEJA-PASZKIEWICZ A.: *Konsultacje z mieszkańcami na tle procedury nadania gminie lub miejscowości statusu miasta*. „Samorząd Terytorialny” 2011, nr 10.
- FUKUYAMA F.: *Historia ładu politycznego. Od czasów przedludzkich do rewolucji francuskiej*. Przeł. N. RADOMSKI. Poznań 2012.
- GIDDENS A.: *Trzecia droga. Odnowa socjaldemokracji*. Przeł. H. JANKOWSKA. Warszawa 1999.
- Global Go To Think Tanks Report 2011*. Ed. J.G. MCGANN. Final United Nations University Edition. Pennsylvania, 18th January 2012.
- Gmina Siewierz*. [www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_bezdzinski/gmina_siewierz.pdf](http://www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_be dzinski/gmina_siewierz.pdf) [dostęp: 17.09.2013].
- GÓRALCZYK B.: *Węgierski pakiet*. Warszawa 2000.
- GRABOWSKA M.: *Podział postkomunistyczny. Społeczne podstawy polityki w Polsce po 1989 roku*. Warszawa 2004.
- GRZYMSKI J.: *Mysłący Czolg, czyli jak pracuje się w think-tanku?* <http://employerbrandingclub.com/myslacy-czolg-czyli-jak-pracuje-sie-w-think-tanku.html> [dostęp: 27.06.2014].
- HABERMAS J.: *Filozoficzny dyskurs nowoczesności*. Przekł. M. ŁUKASIEWICZ. Kraków 2000.
- HABERMAS J.: *Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej*. Przeł. W. LIPNIK, M. ŁUKASIEWICZ. Warszawa 2008.

- HELD D.: *Modele demokracji*. Przekł. M. NOWICKI. Kraków 2010.
- HERBUT R.: *Systemy partyjne krajów Europy Centralnej oraz wzorce rywalizacji politycznej*. W: *Demokracje Europy Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej*. Red. A. AN-TOSZEWSKI, R. HERBUT. Wrocław 1998.
- Historyczno-kulturowe uwarunkowania rozwoju: Polska i Ukraina*. Red. G. GORZELAK, A. TUCHOLSKA. Warszawa 2008.
- HOFBAUER A.: *Eksperyment Kosovo. Povratak kolonijalizma*. Beograd 2009.
- HORVÁT A., SZAKOLCZAI A.: *The Discourse of Civil Society and the Self-Elimination of the Party*. In: *Democracy and the Civil Society in Eastern Europe*. Ed. P.G. LEWIS. New York 1992.
- HUNTINGTON S.P.: *Trzecia fala demokratyzacji*. Przeł. A. DZIURDZIK. Warszawa 1995.
- HUYGHE F.-B.: *Qu'est-ce qu'un think tank?* <http://www.huyghe.fr> [dostęp: 23.08.2013].
- HUYGHE F.-B.: *Think tanks et influence: Pouvoir des idées et idées du pouvoir*. <http://www.huyghe.fr> [dostęp: 20.07.2009].
- IZDEBSKI H.: *Samorząd terytorialny, podstawy ustroju i działalności*. Warszawa 2009.
- JÁRÓKA L.: *Sixty Suggestions in the Interest of True Roma Integration*. „Hungarian Review” 2010, no. 1.
- JEDNAKA W.: *Proces kształtowania się systemu partyjnego w Polsce po 1989 r.* Wrocław 1995.
- JEDNAKA W.: *Zachowania wyborcze*. W: *Demokracje zachodnioeuropejskie. Analiza wyborcza*. Wrocław 1997.
- „Journal officiel du 14/08/1998, laboratoire d'idées” [hasła: *think tank, France Terme*].
- JUDT T.: *Żle ma się kraj. Rozprawa o naszych współczesnych bolączkach*. Przeł. P. LIPSZYC. Wołowiec 2011.
- KACZMAREK T.T.: *Kto kieruje globalizacją? Think tanki — kuźnie nowych idei*. Warszawa 2011.
- KAPUŚNIAK T.: *Ukraina jako obszar wpływów międzynarodowych po zimnej wojnie*. Warszawa—Lublin 2008.
- KLEIN N.: *Doktryna szoku. Jak współczesny kapitalizm wykorzystuje klęski żywiołowe i kryzysy społeczne*. Przeł. H. JANKOWSKA et al. Warszawa 2008.
- KOCHAN J.: *Socjalizm*. Warszawa 2013.
- KOŁODKO G.: *Dokąd zmierza świat. Ekonomia polityczna przyszłości*. Warszawa 2013.
- Kompetencje dla rozwoju. Głos polskich think tanków*. Red. J. SZOMBURG. „Wolność i Solidarność”. Nr 37. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. Gdańsk 2011.
- Komunikacja i partycypacja społeczna*. Red. J. HAUSNER. Kraków 1999.
- Konsultacje społeczne w samorządzie terytorialnym*. Red. Z. ZYCHOWICZ. Szczecin 2011.
- Kosovo nas košta 16 evra u sekundi?* <http://kolikokostakosovo.info/2013/01/30/kosovo-nas-kosta-16-evra-u-sekundi/> [dostęp: 27.06.2014].
- KOWALIK T.: www.polskatransformacja.pl. Warszawa 2009.
- KRUGMAN P.: *Zakończenie ten kryzys!* Gliwice 2013.
- KUBAS S.: *Węgierski parlamentaryzm: od narodzin do stanu obecnego z uwzględnieniem konstytucji z 2011 r.* „Przegląd Sejmowy” 2011, nr 5 (112).
- KUBAS S.: *Wybory do Parlamentu Europejskiego w Polsce w świetle analizy porównawczej z krajami Grupy Wyszehradzkiej*. W: *Wybory do Parlamentu Europejskiego w Polsce 2009*. Red. R. GLAJCAR, W. WOJTASIK. Katowice 2010.
- Kušner: Ja ne znam ništa!* www.rts.rs/page/stories/sr/story/135/Hronika/1208664/Kušner%3A+Ja+ne+znam+ništa%21.html [dostęp: 27.06.2014].
- LACLAU E.: *Rozum populistyczny*. Wrocław 2008.
- LAKOFF G.: *Nie myśl o słoni! Jak język kształtuje politykę*. Przekł. A.E. NITA, J. WASILEWSKI. Warszawa 2011.
- LEOŃSKI Z.: *Samorząd terytorialny w RP*. Warszawa 2006.

- LINZ J.J., STEPAN A.: *Problems of Democratic Transition and Consolidation, Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*. Baltimore—London 1996.
- LIPSET M.: *Homo Politicus. Społeczne podstawy polityki*. Przeł. G. DZIURDZIK-KRAŚNIEWSKA. Warszawa 1995.
- MANNHEIM M.: *Ideologia i utopia*. Przeł. J. MIZIŃSKI. Warszawa 2008.
- MIERZWA M.: *Think tanki*. „Infos” nr 12 (104). Biuro Analiz Sejmowych. 26 maja 2011.
- MIGALSKI M., WOJTASIK W., MAZUR M.: *Polski system partyjny*. Warszawa 2006.
- MONTBRIAL T. de: *O roli „laboratoriów idei”, czyli think tank we współczesnym świecie*. „Stosunki Międzynarodowe — International Relations” 2012, nr 1 (T. 45).
- MOUFFE Ch.: *Przewodnik krytyki politycznej. Narastające dysfunkcje, zasadnicze dylematy, konieczne działania. Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce*. Red. J. HAUSNER. Kraków 2013.
- NOWAK K.: *Konstytucja Republiki Kosowa*. Rzeszów 2010.
- NOWAKOWSKI J.M.: *Ukraina na zakręcie: drogi i bezdroża pomarańczowej rewolucji*. Warszawa 2005.
- OCHENDOWSKI E.: *Prawo administracyjne, część ogólna*. Toruń 2002.
- O'DONNELL G., SCHMITTER P.C.: *Transition from Authoritarian Rule. Tentative Conclusions about Uncertain Democracies*. Baltimore 1986.
- OFFE C.: *Drogi transformacji. Doświadczenia wschodnioeuropejskie i wschodniemieckie*. Przeł. Z. PUCEK. Warszawa 1999.
- OLECHNO A.: *Instytucja Prezydenta w systemie konstytucyjnych organów Ukrainy (1996—2005)*. Toruń 2009.
- OLSZAŃSKI T.A.: *Wybory parlamentarne na Ukrainie w 2002 roku/Ukraiński parlamentaryzm po wyborach*. Warszawa 2003.
- OLSZAŃSKI T.A.: *Wybory prezydenckie na Ukrainie, październik—grudzień 2004*. Warszawa 2005.
- OST D.: *Kłęska Solidarności. Gniew i polityka w postkomunistycznej Europie*. Warszawa 2007.
- POLANYI K.: *Wielka transformacja*. Warszawa 2010.
- Polska i Ukraina w integrującej się Europie i globalnym świecie XXI wieku*. [Materiały konferencyjne] = *Polsa ta Ukraina v Evropi, so integruiet'sa,i global'nomu sviti XXI stolitta*. [Materiali naukovoi konferencii, Varsava, 17 travna 2005 r.]. Red. M. WIETESKA-ROSTEK. Warszawa—Kijów 2005.
- Polska — Niemcy — Ukraina w Europie: Europa w okresie przemian oraz nowych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa i współpracy*. Red. W. BONUSIAK. Rzeszów 2009.
- Potega mitu. Rozmowy Billa Moyersa z Josephem Campbellem*. Oprac. B.S. FLOWERS. Przeł. I. KANIA. Wyd. 3. Kraków 2013.
- Projekt dla Polski. Perspektywa lewicowa*. Red. J. REYKOWSKI przy współpracy K. JANIKA i L. NIKOLSKIEGO. Warszawa 2011.
- PRZEWORSKI A.: *Democracy and the Market. Political and Economic Reforms in Eastern Europe and Latin America*. New York 1991.
- Przyszłość demokracji*. Red. P. ŚPIEWAK. Warszawa 2005.
- RANCIÈRE J.: *Nienawiść do demokracji*. Przeł. M. KROPIWICKI. Warszawa 2008.
- Raport końcowy z badania efektywności mechanizmów konsultacji społecznych*. Warszawa, luty 2011. http://www.pozytek.gov.pl/files/DOKUMENTY%20ROZNE/BEKS_raport.pdf [dostęp: 2.09.2013].
- RIEDEL M.: *Comment étudier les think tanks? Le choix d'apprendre*. „Think”, no. 1: *Observatoire français des think tanks*, październik 2006.
- RIPP Z.: *The Hungarian Socialist Party Towards the Multiparty System (June 1987—February 1989)*. <http://www.polhist.hu/index.php?...the-hungarian-socialist-worker-s-party-towards> [dostęp: 30.07.2013].

- RIPP Z.: *The Politics of Roundtable Talks. Unity and Division: The Opposition Roundtable and Its Relationship to the Communist Party*. In: *The Roundtable Talks of 1989. The Genesis of Hungarian Democracy: Analysis and Documents*. Ed. A. BOZÓKI. Budapest 2002.
- ROSANVALLON P.: *Kontrdemokracja. Polityka w dobie nieufności*. Przeł. A. CZARNACKA. Wprowadzenie L. KOCZANOWICZ. Wrocław 2011.
- ROSE-ACKERMAN S.: *Od wyborów do demokracji. Budowa państwa odpowiedzialnego przed społeczeństwem w Polsce i na Węgrzech*. Przeł. J.S. KUGLER. Warszawa 2008.
- SARTORI G.: *Teoria demokracji*. Warszawa 1995.
- SHAPIRO I.: *Stan teorii demokracji*. Przeł. I. KISIŁOWSKA. Warszawa 2006.
- SLOTERDIJK P.: *Gniew i czas. Esej polityczno-psychologiczny*. Przeł. A. ŻYCHLIŃSKI. Warszawa 2011.
- STANISZKIS J.: *O władzy i bezsilności*. Kraków 2006.
- STEPAN A.: *Rethinking Military Politics: Brazil and the Southern Cone*. Princeton 1988.
- STIGLITZ J.E., BILMES L.: *Wojna za trzy biliony dolarów. Prawdziwy koszt konfliktu w Iraku*. Przeł. Z. WIANKOWSKA-ŁADYKA. Warszawa 2010.
- SULEK M.: *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*. Warszawa 2010.
- Systemy polityczne Europy Środkowej i Wschodniej: perspektywa porównawcza*. Red. A. ANTO-SZEWSKI. Wrocław 2006.
- Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej*. Red. W. SOKÓŁ, M. ŻMIGRODZKI. Lublin 2005.
- Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej: ustrój, organy władzy, partie polityczne*. Red. M. BARAŃSKI. Katowice 2005.
- SZACKI J.: *Liberalizm po komunizmie*. Kraków 1994.
- SZAHAJ A.: *Jednostka czy wspólnota. Spór liberalistów z komunitarystami a „sprawa polska”*. Warszawa 2009.
- TARNO J.P. et al.: *Samorząd terytorialny w Polsce*. Warszawa 2004.
- TITTENBRUN J.: *Gospodarka w społeczeństwie. Zarys socjologii gospodarki i socjologii ekonomicznej w ujęciu strukturalizmu socjoekonomicznego*. Poznań 2012.
- TOFFLER A.: *Zmiana władzy. Wiedza, bogactwo i przemoc u progu XXI stulecia*. Przeł. P. KWIATKOWSKI. Poznań 2003.
- Ukraina w stosunkach międzynarodowych*. Red. M. PIETRAŚ, T. KAPUŚNIAK. Lublin 2007.
- Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*. Red. B. DOLNICKI. Warszawa 2010.
- WALDER A.: *The Quiet Revolution from Within: Economic Reform as a Source of Political Decline*. In: *The Waning of the Communist State Economic Origins of Political Decline in China and Hungary*. Ed. A. WALDER. Berkeley—Los Angeles—Oxford 1995.
- WALICKI A.: *Od projektu komunistycznego do neoliberalnej utopii*. Kraków 2013.
- WALZER M.: *Polityka i namiętność. O bardziej egalitarny liberalizm*. Przeł. H. JANKOWSKA. Warszawa 2006.
- WEBER M.: *Polityka jako zawód i powołanie*. Przedmowa, wstęp i oprac. Z. KRASNOBĘSKI. Przeł. A. KOPACKI, P. DYBEL. Kraków 1998.
- WESOŁOWSKI W.: *Partie: nieustanne kłopoty*. Warszawa 2000.
- WIATR J.J.: *Europa postkomunistyczna. Przemiany państw i społeczeństw po 1989 roku*. Warszawa 2006.
- WILCZYŃSKI W.: *Ukraina: leksykon: historia, gospodarka, kultura*. Warszawa 2010.
- WISZKA E.: *Systemy polityczne Ukrainy*. Toruń 2007.
- WNUK-LIPIŃSKI E.: *Socjologia życia publicznego*. Warszawa 2005.
- ZBIERANEK P.: *Polski model organizacji typu think tank*. Warszawa 2011.
- ZENDEROWSKI R.: *Stosunki międzynarodowe. Vademecum*. Wrocław 2006.
- ZIEMKIEWICZ R.: *Mysli nowoczesnego endeka*. Lublin 2012.

- ZIĘTARA W.: *Think tanks. Na przykładzie USA i Polski*. Lublin 2010.
- ZIÓLKOWSKI M.: *Projekt Ukraina*. Wrocław 2008.
- ŻAKOWSKI J.: *Nauczka*. Warszawa 2007.
- ŻEBROWSKI W.: *Współczesne systemy polityczne Polski i jej sąsiadów: Polska, Niemcy, Rosja, Białoruś, Ukraina, Litwa, Czechy, Słowacja*. Olsztyn 2002.
- БАРЫШКОВА К.В., ПОДСУМКОВА А.А.: *История государственного управления и местного самоуправления в России*. Москва 2008.
- БОНДАРЬ Н.С.: *Местное самоуправление и конституционное правосудие: конституционализация муниципальной демократии в России*. Москва 2008.
- ГЕРОИ НЕДЕЛИ: *Победитель. Управляющий игрой*. www.ogoniok.com/5015/10/ [dostęp: 27.06.2014].
- НОВОСЕЛОВ А.А.: *Применение концепции „местной демократии” в современном процессе государственного строительства Европейских стран: дисс. на соиск. учен. степ. канд. полит. наук*. Нижний Новгород 2006.
- СЕРГЕЕВ А.А.: *Местное самоуправление в Российской Федерации: проблемы правового регулирования*. Москва 2006.
- Akty prawne
- Europejska Karta Samorządu Lokalnego z 15 października 1985 roku*. Dz.U. 1994, nr 124, poz. 607.
- Godišnjica Kumanovskog sporazuma*. www.rts.rs/page/stories/sr/story/9/Politika/1339468/Godišnjica+Kumanovskog+sporazuma.html [dostęp: 27.06.2014].
- Konstytucja Federacji Rosyjskiej z 12 grudnia 1993 roku*.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku*. Dz.U. nr 78, poz. 483, z późn. zm.
- Konstytucja Ukrainy z 28 czerwca 1996 roku*.
- Konstytucja Węgier z 25 kwietnia 2011 roku*. „Magyar Közlöny” 2011, szém. 43. <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/wegry2011.html#mozToCId92365> [dostęp: 6.08.2013].
- Recommendation 297 (2010) of The Congress of Local and Regional Authorities: *Local and Regional Democracy in the Russian Federation*, debated and adopted by the Congress in Strasbourg on 28 October 2010, 3rd sitting.
- Recommendation 307 (2011) of The Congress of Local and Regional Authorities: *Citizen Participation at Local and Regional Level in Europe*, debated and adopted in Strasbourg by the Congress on 18 October 2011, 1st sitting.
- Resolution 326 (2011) of The Congress of Local and Regional Authorities: *Citizen Participation at Local and Regional Level in Europe*, debated and adopted in Strasbourg by the Congress on 18 October 2011, 1st sitting.
- The Revised European Urban Charter II. Manifesto for a New Urbanity* on 22 October 2007 by Chamber of Local Authorities. [Dokument jest wynikiem prac seminarium ekspertów, które odbyło się w Paryżu 18 września 2007 roku].
- Rezolucija Saveta bezbednosti 1244 (1999) o situaciji u vezi sa Kosovom*. Ujedinjene Nacije. S/RES/1244 (1999). 10. jun 1999. godine. www.tuzilastvorz.org.rs/html_trz/PROPISI/rezolucija_1244_lat.pdf [dostęp: 27.06.2014].
- Statut Gminy Siewierz. Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XII/93/07 Rady Miejskiej w Siewierzu z dnia 25 października 2007 r. <http://siewierz.bip.info.pl/dokument.php?id-dok=2343&idmp=18r=r> [dostęp: 17.09.2013].
- Ustawa federalna z 12.06.2002 Nr 67-ФЗ (redakcja z 2.07.2013) *Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации*.

- Ustawa federalna z 19.06.2004 Nr 54-ФЗ (redakcja z 8.06.2012) *О собраниях, митингах, демонстрациях, шествиях и пикетированиях.*
- Ustawa federalna z 2.05.2006 Nr 59-ФЗ (redakcja z 2.07.2013) *О порядке рассмотрения обращений граждан Российской Федерации.*
- Ustawa federalna z 6.10.2003 Nr 131-ФЗ (redakcja z 2.07.2013) *Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации.*
- Ustawa Kodeks wyborczy z dnia 5 stycznia 2011 r.* Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112.
- Ustawa o funduszu soleckim z dnia 20 lutego 2009 r.* Dz.U. 2009, nr 52, poz. 420.
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.* Dz.U. 1990, nr 16, poz. 95 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy.* Dz.U. 2002, nr 41, poz. 361 z późn. zm.
- Ustawa Pro Prezydenta Ukrainy RCR, WWR URSR z 5 lipca 1991 roku.*
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.* Dz.U. 2004, nr 64, poz. 593.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.* Dz.U. 2004, nr 99, poz. 1001.
- Ustawa z dnia 24 czerwca 1999 roku o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.* Dz.U. 1999, nr 62, poz. 688.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.* Dz.U. 2010, nr 234, poz. 1536 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o prawie ochrony środowiska.* Dz.U. 2001, nr 62, poz. 627.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.* Dz.U. 2003, nr 80, poz. 717.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.* Dz.U. 2008, nr 199, poz. 1227.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.* Dz.U. 2006, nr 227, poz. 1658.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym.* Dz.U. 1990, nr 16, poz. 95, z późn. zm.
- Ustawa zasadnicza Węgier z dnia 25 kwietnia 2011 r.* Tłum. J. SNOPEK. libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/wegry2011.html [dostęp: 17.04.2013].
- Wyrok Najwyższego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt II FSK 1526/06.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 października 2002 r., sygn. akt II AKa 258/02.
- Резолюция 91 (2000) Конгресса местных и региональных властей Совета Европы: *Об обязанностях граждан и участии в общественной жизни*, обсуждена и принята Конгрессом 24 мая 2000 г., на втором заседании.
- Устав города Челябинска по состоянию на 26.03.2013, № 41/4.*
- Устав Красноармейского района Чувашской Республики по состоянию на 22.06.2012, № С/15-1.*
- Устав муниципального образования Красногвардейский район Оренбургской области по состоянию на 14.02.2011, № 6/1.*

Redaktor
Magdalena Starzyk
Projektant okładki
Anna Wołosiak-Tomaszewska
Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel
Korektor
Luiza Przełożny
Łamanie
Bogusław Chruściński

Copyright © 2014 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-112-6
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-113-3
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 11,75. Ark. wyd. 15,5. Papier offset.
kl. III, 90 g Cena 22 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Instytucjonalizacja demokracji w krajach Europy Środkowej i Wschodniej

Więcej o książce

CENA 22 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-113-3

